

શ્રીગણેશાય નમઃ

નિદેશ-નીરો.

નાટકનો ટુંક સાર તથા ગાયણો.

ગગનાર ગને પ્રતિદ્વ કરનાર,
મોક્ષનલાલ ગોકળદાસ યુવાન.

શ્રી ભુજવિજય નાટક મંડળી
ના માલિક.

આગુતી ૧ લી. પ્રત ૨૦૦૦.

વિક્રમાર્ક ૪૦ ૧૯૭૩, ૪૦ ચને ૧૯૧૭.

આ ચોપડી અંગ્રેજી અષ્ટદશકેતુમ હેમતલાઈ મો
જકરીયા મરાઠી. પાન્ટ નખર ૩. મુબઈમાં,
મી "તાલિમી" એનના ની ભુજવિજય નાટક મંડળી
ના માલિક માટે છાપી છે.

૧૯૫૨ આનંદ.

મુદ્રણ ૧૦ ધાવીડ મથાલે
 ગુજરાત સરકાર
 ૭૦૮૬

આ નાટકકળાભરતના દરેક રૂબ્રૂ ૧૮૬૭ ના રૂપ માં એક પ્રમાણે
 માલીકે પોતાને સ્વાધીન રાખ્યા છે, માટે તેમની રૂબ
 વગર કોઈએ લખવાનું, લખવાનું અગર છાપવાનું
 આ છપાવવાનું નહીં.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૦૮૭ વાર્ષિક

પુસ્તકનું નામ જિ.દિ.૨૧-૨૧૨૦

વિષય દ. ૧૨-૩

લેખકના જે બોલ.

મુંબઈની માનવંતી અને કદરવાન પ્રજા સમક્ષ હું યુવાન
મારો આ ત્રીજો નાટક લઈ રજુ થાઉં છું તો આશા છે કે મને
મારા પ્રયાશમાં ફતેહ મળશે કહું છું કહેતો હતો ને કહીશ કે

થશે ધાયુ' કૃપાળુંનું કરે દુનીયાં કુબુધી તોય
કરી માફી નીરખજે સઉ જીવચુક બાળની ને હોય

વળી વડીલ જ્ઞાતીજંધુ મરહુમ સાક્ષાર ડાહ્યાભાઈ ધોળશાજી
કહી ગયા છે કે,

ટાળ્યા નહીરે ટળે કરમે લખ્યું જે મળે

એ બોલને વળગી રહી આજ થોડાક સમય થયાં હું મારી
શક્તી મુજબ થોડું ઘણું નાટક લખવાનું કામ બાંધું છું વળી
પોકાર કરીને અરજ કરું છું કે હું કાંઈ મહાન કવી નથી તેમ
બૈદવાન લેખક પણ નથી માત્ર મારા થોડાક સમય નાટકી લાઈન
ના અનુભવને લઈને બેલ લખી શકું છું તો આશા છે કે અમારૂં
કાર્ય ફતેહને વાવટે ચડાવી યશના દુદાંબી નાદથી પ્રકાશમાં
લાવશે.

લેખક એમ. જી. યુવાન,
શ્રી મુજ વિજય નાટક મંડળીના આલેક.

(ગજલ)

જારે એ સાઈ સ્વદેશી તમે દીક્ષગીર કા યાઓ;
કટાક્ષા મુખનું કારણ અમેને રહેજ દર્શાવો.
તમેને યીજ શું જોવે નથી મન માનતી મળતી
પુણસો આપ આપેને મંબાવું ટેલીફોનથી.

અમારા લાગ્યના દેવી ધણા દીક્ષગીર આજે છે,
નીહાળી નીર્મળાં નેત્રે સુરાસી તેમ મારે છે.
ક્યો હું જાર બજારે હાટે હાટે શ્રમ—ઉઠાવીને
રસીલું નામ નિર્મળ તેલ દેવાની કબુલત છે.

રહો એ બાટલી બાકી ધરી દેવ મંદીરે જાઓ,
રીઝાવો વિમળા દેવી સુવાસિક નિર્મળાં આપો.
ધરા નવ ખંડ ઘેરી છે ખુલે છે જોગીઓ જોમાં
મનથી અપ્સરા મારે મધુર છે અમી તેમાં.

શયુંતું નૃત્ય પાંડવ શીવનું દેવે... સમધ્યું છે,
સુગલી નિર્મળા અમીએ કનૈયા કાન અધ્યું છે,
બધાં દેવેન્દ્ર ને દેવો મનોહર ચાંદની પરીચો
તેને શીરે બીરાજ્યું છે અમાસી એ કબુલત છે.

ત્રિવેળી યોગી ને જોગી થઈ બેળા શ્રમે પડતા.
લખાડી મેહીની છેલ્લેજય ક્યાં રુઝે તને રટતા.
અમારા કામ નિરમળ છે અમારા નામ નિરમળ છે
અમારું તેલ નિરમળ છે તમેને કેમ લાગે છે.

હવે અમારા નીરમળ હેર ઓછલ માંટે વીશેષ ખાત્રી આપવાની
જરૂર નથી કારણ કે મોટા બીમલો પુકી વંતગો જાણવાને અમે
સદા અશકત છીએ તો વાહટ ઓછલની ભેલ વમરનું અમારું નીર્મળ
હેર ઓછલ ફક્ત એકજ વખત વાપ વાને ખાશ લલામણુ છે

કીમત રૂ. ૧.

કાગળ લખવાથી સેમ્પલ મફત.

લખો ધી લખનોવ ટ્રેડીંગ કું.

કારનર માંટરોડ, મુંબઈ નંબર ૭.

નાટકનો ટુંક સાર.

રામના જીલમમાર બાદશાહ નીરદ્ય નીરાતો નાટકનો ભાષ ફેન્ટોમસ બાળપણથી પોતાનું કુટુંબ છોડી ગયા બાદ વીકળ પહાડોમાં પોતાના દીવસો નીરગમન કરે છે બાદ શહેનશાહ નીરાને હાથે અંગણપણામાં તેનો હાથ વીંધાય છે સરદારોની તકરારમાં નીદ્રાવશ થયેલ ફેન્ટોમસ જાગતાં મસ્તાનને પોતાને થએલા જામની ખંજર રહેતી નથી. તેમ એકએકની ઓળખાણ પણ પડતી નથી બાદ પોતાનો સરદાર બનાવી સાથે લઈ જતાં વજર રોકેએ લઈ બનાયાર કરતી નીચ બેગમ ફેન્ટોમસ ઉપર મતી બ્રહ્મ થાય છે. દરમાં જૂનાતાન રહેલ જીલમ-માર બાદશાહને ફક્ત બેગમ ખુબ જરમાવે છે અને ફેન્ટોમસ ઉપર પોતાની સાથે પ્યાર કરવાનું અનેકવાર સૂચવે છે છતાં નેકીયાજ ફેન્ટોમસ રાતો તીરસ્કારજ કરે છે બગચામાં બેગમે પાણી પોશી મોટી કરેલી જુલીયા ત્યા શહેનશાહના હાથથી ઉછરેલ માછલ બંનેનો મેળાપ થાય છે. પરસ્પર પ્રેમ કરતાં બેગમ નજરે જોઈ કોઈ જરાય છે અને પ્રેમી જોડાને તેમ કરવા ના ઠહે છે અને એકએકના દીલ જુદા કરવા સૂચવે છે છતાં બાળકો છન્કારથી બેગમનું અપમાન કરે છે, બાદ (પ્રસન્નકાર) ધર્મ ગુર કલાજસર દુનીઆને સદ બોલ આપી રહ્યો છે તે જાણ થતાં બાદશાહ તેને તેની દીકરી સરસા ત્યા બાળક જેકળ સાથે પકડી મંગાવે છે અને અનેક પ્રકારના જુલમો ગુજારે છે નેકીયાજ ફેન્ટોમસ તેમને હરવખત તમામના ખુદા એક છે એમ સૂચવે છે. નીચ રોકેએ લની બિશકેરણથી બાદશાહ જેકળને યંત્રમાં હાથ પગ બેંચી હટરવડે માર મારવા ફેન્ટોમસ ઉપર હુકમ લખી મોકલે છે બાદ તેમ કરતાં પણ પાછો પડે છે અને કલાજસર પંથના તમામ માણસોના હાથ પગને જીમો કાપી નાખવા હુકમ કરે છે અને નીરદેપને હેરાન કરતાં રોકેએ લને ફેન્ટોમસ બોલ આપી મરીબેને બચાવે છે બેગમને રોકેએ લના કાવત્રાથી ફેન્ટોમસ સાથે ત્રણે વાત્રના મોઢામાં આપે છે મરીબોનાં ઘાત થતાં ફેન્ટોમસ પોતાના બાહુબળથી અને વાત્રના લેખથી બચી જાય છે. બાદશાહ ધણીજ ખુશ થાય છે અને રોકેએ લ ત્યા બેગમને ખીકારી કાઢે છે બાદ

એગમ તથા રોકમખેલ શાહનું ખુન કરવાનું કાવતરું રચી નેકીબાબ
 ફે-ટોમસ તથા રાજ્ય વારસ માધકલને ગુન્હેગાર ઠરાવી બંધીખાને
 નાખે છે બાદ પોતાનું ક.ળુ કર્મ પુત્ર આમળ જાહેર ન થાય તેટલા
 માટે તે માધકલને છુટા કરે છે. નેકી ને બદીના વાદવીવાદમાં ફે-ટોમસ
 બેડા તોડી પસાર થાય છે અને માધકલને એગમ તથા રોકમખેલ
 સાથે જાનાયાર કરે છે તે જાણ થાય છે રોકમખેલ તથા એગમ સમ
 જી જમ બને જણને મારવા એકદંડીઆ મહેલમાં ઉતારે. આપી
 મહેલ સુરંગથી ઉરાડી દેવા પ્રયત્ન કરે છે મહેલમાં આવે લાગતા
 ફે-ટોમસ આવી બંનેને બચાવે છે અને બાળકોને દરીયા કાગળે રવાના
 કરી રોકમખેલને મારીને તેનો પેશાક ધારણ કરે છે એગમ અગણ્ય
 પક્ષમાં તેને રોકમખેલ જાણે છે અને પોતાનું પેટ ખોલી દે છે
 બાદ દરીયામાં તણાતા બાળકો જોન ફેલે જરામનને મળે છે તે તેને
 રાજ્ય સત્તા પાછા અપાવવાની પ્રતીજ્ઞા કરે છે અને એમને બેટર
 લખી પોતાની છાવણીમાં બોલાવે છે ધાન્ય કરેલા રોકમખેલના
 પોશાકમાં ફે-ટોમસ પણ જાય છે, વાદવીવાદમાં તકરાર થાય છે બેદ
 ખુલ્લો પડે છે અને રાજ્ય વારસ માધકલને પોતાના પાળક પિતાની
 માફી મળે છે પીશાયણી એગમ પોતાને હથે આપઘાત કરે છે અને
 અંતે ધર્માજય ને પાપે ક્ષય એ કહેવત સચી કરે છે.

કોમીક

હોરમસજી થરમામીટર તથા મવાલી કોલાખાગેય બંને એકજ
 શીકલના હોવાથી બાનુ દીલચરમ પોતાના ધણીને જુલી જાય છે
 બોય ને મેરાની અટપટથી બાનુ તથા ચકરમેના મોઢા રંગાય છે
 અને એક એકમાં બહુ ગુચવાડા થાય છે આખર બેદ હરમ ખુલ્લો
 થઈ જાય છે દીલચરમ પરત્વાય છે પોતાની બેઅદબી માટે માફી
 માહે છે.

લેખક મોહનલાલ ગોકળદાસ યુવાન

શ્રી ભુર્જાવજય નાટક મંડળીના માલિક.

(એકવાર વ્યવહાર કરીને જુઓ તો ખર.)

હુમારે ત્યાં સર્વે જાતના ખોટા અને નાહુના કાકોરજીના કીટ મુગટ, સંગાર મલ્લે છે. વરરાજના ડરેસો, ખોટા અને ખરા ફેંટા તેમજ બનારસી સાડી, પાઘડી તથા હુમેલ, પટા અને છતરીઓ તથા તલવારો ખોટી વીંગેરે વેચાતા તથા ભાડે થી મલ્લે છે. દરેક જાતના નાટકના ડરેસો, બાલની વીંગ, પરદા તથા સીનચીનેરી તથા મળે છે તેમજ ચોરડર પ્રમાણે મરજી મુજબ તુરતજ બનાવી આપીએ છીએ.

જૈની ચીરંજલાલ માલેક ભારત ભુપતિ
એજન્સી,

ભલેશ્વર ત્રીજા ભોધવાડા

નાટકના પાત્રો.

પુરુષ વર્ગ,

નિર્દય નીરો	....	....	રોમનો જીલમગાર બાદશાહ.
રોકેબોલ	....	....	તેનો નીમકહુરામ વજીર.
ફેન્ટોમસ	....	....	નીરાનો ઓરમાન ભાઈ.
માઈકલ	....	....	નીરાના હાથથી ઉછરેલો કુમાર.
સ્કોટ	}	....	સરદારના પુત્ર.
સ્વીડન			
કલાઈસર	....	....	(એસુ ખ્રીસ્થને માનનાર) ધર્મ ગુરુ.
બેકબ	....	....	કલાઈસરનો પુત્ર.
થરમા મીટર	....	....	હુનરબાજીમાં પાછો પડેલો ગૃહસ્થ
કોલાબાજે	....	....	મવાલી તરંગબાજ.
બોચ	....	....	થરમા મીટરનો નોકર.

બાદ-સરદારો, કોદરજી, બહેરામજી, મનચેરજી, સીપાઈ વી. વી.

સ્ત્રી વર્ગ.

જામન	...	રોમન શેહનશાહની રાની [બેગમ]
જુલીયાં	...	બેગમના હાથથી ઉછરેલી છોકરી.
દીલવચ્ચમ	...	થરમા મીટરની સ્ત્રી.
મેરી	...	દીલવચ્ચમની નોકર, બોચની સ્ત્રી.
સરસા	...	કલાઈસરની પુત્રી.

બાદ-વારાંગના, સાહેલીઓ, નાયકા, દાસીઓ, વીગેરે વીગેરે.

સ્થળ—રોમ જેડસલમ આસપાસની હદ.

ॐ तत्सत् परमात्मने नमः

મંજળાચરણ.

જાળાઓ—

મંચન ૧

ધ્યાની ઝ્યાની તારે શબ્દ પ્રભુ
ધટ ધટ વ્યાપક આપ વામળ વાબુ
અજર અમર સચ ચર સ્વામી
સાળ અમર અચાર શરણ શંભુ
સુષ્ટી સન્જન દુર પાળક જળ સ્થળે વ્યાપી રહ્યા,
છે નામ જગ ક્રમે ધણા સૈકન્ત કપ આપે ધર્મા,
દેખે છે દુનિયા નવ નવા રંગે સ્થળે સ્થળ અંચર્યા,
હાતા.....જમ.....જય..... વિખ્યાતા. ધ્યાની.

જાળાઓ—

૨

ભેદને અમેદ કોમ દી ન માળે
રાખને રહેમાન અક છે પંછાણને
સુષ્ટી સરજનહાન કૃષ્ણને કરીમ જો
અક રૂપ એક રમ તહને નીહાળજો
કાલને કલમા ફેર નહી જાણજો
ચોખ્ખાને આન છે એક દર્પ માનજો
છે મનુષ્ય સર્વ કોમ જલમ એ પ્રમાણજો. ભેદને.

હીલચરમ—

૩

મારા રૂપથી રંમથી મનના ઉમગથી મહોખતથી હાળુ શુપાળને
નયન બાણે નચાવું જાલજલા સૌ સ્વાધીન ચામ પ્રેમ જાળને.
કોમ ભટકાળી ચાલમાં લેલએ
ગોરા માલોના ચૂંમને તણુએ
સ્તન શીખર નીહાળે સ્નેહથી
બેઠ બેંખે વીમાસીઆ વળને

મે. ૫-મેરી

૪

આવો અવોરસીલા મોજ કડાવો આશક ના દુભાવો બાવાજી બારથી આવશે
જી જી. દુર જી, ચાલ્યને નકટ. હરામી લંપટ રાખના કપટ, આવે, આવો.

ખમરદાર કરી મે તે લીધું નામ હવે મારું,
પીવું છે પાણી પ્રેમનું છે દોય એ મારું.
જાવાએ મોજ ખુબ કરી હવે આપણો વારો,
મુઠી કે માન ચાપ આશક મારુકનો વધારો. આવો.

જીમન—હાસી—

૫

દેઈ મંજલ જીમ જીમ અરેરે થું કરું
રેમે રેમે વ્યાપ્યો અનંગ હાય જુરી હું મરું

ધરો ધીર બહેની જ્ઞાન્તી થાએ દોડો દોડો જાઓ જાપ્તી જટ લાઓ
કાણ પ્રીતમ પ્રાણુ હા ચતુર મુજબજી.

લાવો લાવો લાકળા પ્રીતમ પ્રાણને

રસ ઘેલા રસીના કરાવો પાનને

મરી જાપ્તી બહા પળ વાર, જની વ્યાકુળ અતી પ્રીતવળ

નાયકા—

૧

કાન સે લાગી નયન હમારી

મેરી સાવરી સુરતપે લુલાની—કાહના.

જો સચ પુછો તો હમરે પર કાહનાકી સરદારી

ગોકુલમેં હમ બસતહે હરદમ કરત કાના છેડ મેરી.

પ્રેમાત્માત્રેય—

૭

પોઝીશનમાં ફરવું હમમાં, શુભનાન જની રહેવું રમમાં

કળ જળ કળ મલથી ખાવું પીવું રોજે હોટલમાં.

હા હા, દામતણી પરવા નહી કરતાં મેજ કડાવીશુ જમમાં,

ધનજતને જોશકે મુઠી છે દુનયા ગણતી હમમાં.

જનીને મેટા ખરીદી ગાડી બનાવી દુનીયાં લાવીશું લાકી,

સરકારી વારંટ છે રે અગાડી ચમશ પાછળથી પોનાર

અ. હા. હા. હા. હા. હા. હા

શરમામીટર—દીલશરમ— ૮

ઓ ભવ, ઓભવ, વેલ આર યુ ઓખંગસર
 ડીયર જુલે કરતા નહી જલદી લખ આવો જમ કપ,
 ઓલરામટ હું ચાલ્યો વહાલી નહી કરતાં વાણેપ
 ફેસ મન્યો છે કેવો સુદર ઉજળો આધવરી બ્લેક,
 શું બનાવો શું બનાવો હા હા હા હા હા હા હા

ફેનોમસ—

૬

નીચ જનોના નીચતા છોડે
 ખલ જન ખલતામાં પ્રીતી જોડે. નીચ
 કુકર્મ ખહું તેજ કરતા પાપ ભાર શીર ઉપર ભરતા
 પ્રભુથી નહી લેજા કરતા નીચ જનોના નીચતા છોડે

મેરી—કોલાયા—

૧૦

જેરમાં જણાય મન મુજબ આગ ચામ,
 અરરર જીવ જાય.....
 મારા અંતરમાં કાંઈ કાંઈ ચાય દીલ આ દુમાય તન તણાય
 હાય...હાય.....
 કહેવાય ના બાધને ફરીયાદ, હીયે નહી શેક કાંઈ દાદ
 ઊભો જુએ વહાલો તમારી આ વાદ
 મન મુંજય કાંઈ ચામ હાય...હાય...હાય.....

મેરી—કોલાયા—

૧૧

ચાલ ચટકતી મટકતી માહરી દે બોસો દીલ જાન,
 પ્રીત પાનમાં મહોકાણમાં માર કહેવું માન
 હું ફરવાની ગાડી પાડે હજન મોટરકાર
 ઉટે બેસી ચાલી કરશું છોના હો ધરનાર
 ડીયર દુઃખ દીલના ટાળી દ્યો, આવો કરો મુખ પાન
 પીરકી આંખો પીછે મોસાંબી પણ નાણાની તાણ
 મુજબત આય હવામાં ઝોકા ફુનીયાથી તકરાર
 બેલીક રાજે ધર હુંદે છે વારંદ લેખને, આર

સરસા—

૧૨

નભતી નથી ન નભશે કાયમ સદાએ શાહી
 રહેતી નથી ન રહેશે હુરનાઈ બાદશાહી
 પહોચ્યા હજુર વલી લખ બન્ને હાથ ખાલી
 શીકંદરો સીરાબ્યા, મુશી તમામ આહી
 હુકુમત ચતા હજરો કે પૈ જમાનો સારો
 પ્રશ્નવીસ હો માલદારો રહેશે ન સાથ પાપ
 કોમ લલા કે છુરા ભરતા હો પાપ કુંડા
 સંતો મહંત ચાસ્મા, દેવા જવાબ ત્યાંહી

જુલીયા—

૧૩

મોહે ભાગી મદન અમન અંગમાં
 જીવ જાયે શખી પ્રેમ જગમાં
 એમ.....હા.....બેન.....હા
 કરી વ્યાકુળ અને પળ પળ અહી સતાવીને
 બની બેહાલ બેની આપો સુખ લાવીને
 મરી જાય જાય અરરર હાથ.....
 શાન્ત બેન.....શાન્ત.....મોટે.....

જુલીયા—

૧૪

સખી સ્વપ્નની બલીહારી કહું છું તને વીસ્તારી
 રાત્રી વહેતી કારી આવ્યા જીવન વનમાળી
 સુખન કરી મુજને જગાડી ધાંધલે કરી ખેચી મુજ સાડી
 ખીલની હું બોળી કાંઈ ન બોલી કશીયી તુટી મઈ ચોળી વહાલે કરી
 બરબેરી

પડી પડી વળજે સમજે ન કાંઈ સ્વેદથી વચ્ચે જ્યાં બીંબજી
 મયા સતાવી જીવન દાવી ત્યાં તો આંખ ભીમડી જાત મારી

આવ્યા જીવન વનમાળી

જુલ્હીયા તથા સખીઓ— માવન ૧૫ રાસડો.

વાટમાં ગુમાવ્યું મેં તો મોતી, મોતી હતો ચાલુ મારમડે મોતીહો મનહારી
મોહનજી વાટમાં ગુમાવ્યું મેં તો મોતી.

સખીઓની સાથમાં અજવાળી રાતમાં આનંદે આવતી હોતી
વાલા વીયોગની વાતમાં ને વાતમાં મળે જોઈ તો માળા નહોતી રે—મન
પતી પણ નહીં આવ્યા હજી વીરહે જીવડો જય

શોધું ક્યાં જઈ એમને હજી ક્યાં મુજ રાય

સુના સુના મહેલ બધા દેખાવ જાણે કોમ આમથી ખાવા ધાય
જાણે કોમ આમથી ખાવા ધાય

મેના રહી પીંજર મહી ગભરાય પીયુ વીણ કોણ સમે રહી ખાય
હપાધી નાચ વીના નહીં જાય

સરખી જાહેલી પણ ના મમે ધન્ય બેની તમને

આવો ને ઉતાવળી સીદને આપો દુઃખ

લાખ દરદમાં દુખતી તમે દેવી સો સુખ

શામળીયા શીદ સંકટ આપો હવે મુજબી ન વીરહે ખમાયે
વેલા વેલા આવો જ્હાલા, પ્રાણથી અધીક પ્રાપ રાય રસીકવર મારા.
વીપત હરનારા જીવન જય કરા

વાદળી વાલી જોભ તું દેખાયે કંઈ પ્રાણ

જો તે મુજને નહિ મળે તો જાણે મુજ જન

સખીઓની સાથમાં અજવાળી રાતમાં, વાટમાં ગુમાવ્યું મેં તો મોતી

જુલ્હીયા—ખાઈકલ—

૧૬

ધીરી ધીરી સાણી સખી અધીરી તું જાને હવે મધ
રસીલી મધ રંગીલી મધ. ખારા ખા રહી

જાવ, જાવ, આવ, આવ.

જાવ, દ્યોને રસીકારે, બેલાં શીદ કરો, જાવા દ્યોને

વારે, વારે, વારે કેવા ઢોંગ કરે મન મુજતું જારે

રહેવા દ્યોની સખીલીરે, રીઝ જાને કરો રહેવા દ્યોને

મેં તો જાવ ધરી છેટા જાવ જરી નાં દેવાંથી પરી...ધીરી,

બો.—મે—

૧૭

જા જા નકલ દુર જાવું, હવે બહાલી નહિ સરમાવું,
 કીચર દલમાં દુઃખ થાવું. પીયું આન્દો બીર રાવું
 મોટરમાં જાવું જોપાટા, રાખીશું બોલ મદલ ધાટી.
 ડોણાવાલ ને ઈ દાટી શુ, ગેટ આકેટ નો મની
 દમમાં ધરખાર જમાવી, ટક ઈક ચાર લાઇ ચાવી,
 ટેબલપર કબોચ ખીજાવી, મોજો કરશું ચા લાવી.

કા-ફે-ક-રો—

૧૮

હરી કોપ શો ક્યો આજે, દુખીઆરાપર દયા કરો
 ધરથી નીકળી જગલ ચાલ્યા આજ મધ ત્યાં મલ્યા કરો
 જુઓ વાડ વેળાને ખાશે, ક્યાં જશે નાશી બાપડો
 ધરતી માતા કોપ કરે ત્યાં નીરાધારનો ચાય મરો

સમજો.....દાતા.....સમજો

ન સંલગાય દેરી દયા કર, મારો જીવ મલરાય છે

ફેન્ટે મસ વીલંચ ચાય છે હા, હોથીયાર
 કરે કોપ જો મધર હાથે, આપી બાથ્રય પ્રેમ જરો
 કાપી હાથ પત્ર ને યત્રોમાં, કહે કે બાળક હરો હરો
 સમજો... ..દાતા.....સમજો

દુર, દુર.....હો.....દયા દયા

ધર્મે શ્રી કટમાં પડ્યો કેમ ચાકે લુચ્ચ હર મ

બાળ બુઆવીને ધરો જગમાં દાતા નામ

સુજ પડે ના શું કરે, કેમ કરે ધનસ્વામ

વાર કરો શા કારણે, પહાંચાડી દે ધામ

સમજો.....દાતા.....સમજો

અંક પેહેલો અમાપત.

અંક બીજો.

બમમ—

૧૯

અરજ સુણોને મોરી શાવરીયા
 સ્યામ સુદીર વર મોરા રે
 નાહક નહિ દુલાવ સલુણાં
 કરૂ વીનતી કર જોડ પ્રાંથે
 દદ સમાવ રહી પ્યાસી અંમ

પાય પડુ પ્રીય તારેરે

બો—મે—કો—દી—થ— ૨૦

માવડીયર જનની કરો શું નાદાની બોય બહાર કાઢ તું
 ડીયર કમ લોન, ચલાવ ગોઝોન
 બહાલા મોજ કરો મનમાની, કાંઈ ન બોલો મારા સમ
 હું બનવાનો વીરકી બેવડા તું બન દુટેલી ટંમટંમ
 હું બનવાની માલ માડી તું જે આપ પીનું ધજન
 મળી ભેગી આચટણી રોટી, લાલ જુત કાળી ડાકણ
 ચાલ હટ જાન ફટ આપન-બધા

સુબીયા—માપકલી— ૨૧

કરી પ્રેમથી પીછાણુ દયા બાવી દીલબન
 માહરા મહેરબાન
 તજી તરકક તોફાન જીતી લીધી જમાન
 ખરેખર ખાનદાન માહરા મહેરબાન
 ખીલેતી કળી શમાન ખુબ ખીલશું
 જોખન જંગમ જીવન સાથ માહલશું
 પ્રીય તમ પ્રાણ સાથે રંજે ચાલશું.
 હમ આલીંગન અધર અમર મુમશું.
 જવ. જવ. સરમાવ
 ચળા ચશકાને કરતા કરતા રાખે ભાન...કરી

શરણા—

૨૨

જમથી કરી જુદાઈ, મુખે અવિરલ ખેલા
રાવલ સમાન રાગ આખર જમીનમાં સોલા
કહેતી કુખેથી દુનિયા, ખમા ખમા પધારો.
છોટી સંખ્યા આત્મા, રનેલી સર્વા ન જોયા,
કીચકએ કાળ વોર્યો, દુર્યોધને દુખાઈ
ભામા સ્વધર્મ જ્ઞાતી હાથે મુખે દુખાયા
સ્તાદીસા સાહુકારો હો અમીર કે મરીઓ
નેહી ગુમાઈ હાથે, જોઈ જમીનમાં સોલા.

વારંખના—

૨૩

મોહનીયાં નયન મત વાલે, માર મોહે ચાલે(૨)
માર મોહે ચાલે (૨) મોરસ રંગ બીને મોહનીયાં
બાંધી સુરત મેરી કામલ ખેલા જાઓજી સૈયાં
મરડો નહીં છેલ છેલેયા નૈન મન વાલે
પતલી કમર મોરી. નાજુક છતીયાં-મોહે નહીં છેડો દીનરતીયા
જલત મોરાજીયાં દુલેયાં નૈન મતવાલે

બી. થ. દિ—

૨૪

જાખ કરો પુરો મન જાઓ વાહ વાહ. રસ્તો ઠીક બનાવ્યો
બેટો જમ ધ્યારી દીનધાર, આહા, હા. હા, બેઠમને બતાવુ સાર
જો જો લેલ તમે નહીં ડરના, જવાબ દેજો મરતક મરતા.
પહેલાં શાન્ત કરો જમ ધ્યાર, આહા, હા હા બેશરમન બતાવું સાર
સાચવી જજો જળવી તમે પારે ધાર અરરર હા જસ હા.
કરી કેસ પીસ પોટવાઈન ઉંચો, ખેલીશું ખનીધારી પ્રાન્ડીનાજુરો
લખાવો જમ માહાપર કુચો જુઓ લવમેટર સીખો કેવો.
હા. હા, હા હા.

સરસા—

૨૫

દયા દીલમાં હાવો, વ્રીહવળને ઝેર ના પાવો,
 કરી અબીમાન ના ફાવો, મયા સની અને રાવો.
 મુછે લીધું હતા જેના, મયા બેહાલ પથ તેના
 શીકંદર ને સહેનસાહો, મુકી આત્મા બધા દાવો,
 ખરું છે ખરું છે સાન્તી દેવી તમાર તમામ કહેવું ખરું છે.
 ખસ શું જાવો છો, ચલાવ, હોશીઆર ઓ ખુદા.
 જરેજર જીવગી ચાલી, મુકી આત્મા બધા દાવો
 હતા બહાદર ઉમરાવો, મુકી આત્મા બધા દાવો.
 તેથી શું નથી કરતા કાંઈ, ખતાવો શું સફાઈ
 લઈ લ્યો કાળ જાવું છે જલાઈ જાઈ જલાઈ
 ખસ મુખ ચલાવ, ચલાવ
 કરો ના હાથ પગ જુદા, હીસાબો મમિસૌ ખુદા,
 કયું પૂન દાન ખતાવો—યસૌ તે વાર પસ્તાવો.

અંક ખીજો સમાપ્ત.

અંક ત્રીજો.

ફેરોબસ—

૨૭

વીધાએ જીગર મુજાએ મતી (૨)
 પડે ના સમજ મારી હારી મતી (૨)
 અરેરે નીંદમાં મુજરાય નથી
 નારીની મતીને નીહાળી નતી (૨)
 માહરથી મુરતી નથી નથી કામની કાંઈ આશમાં
 સીવ દે તું શદમલી આભારા છે દીન આરના

બેમથ—

૨૮

સહુણા સીંદ દે તરછોડી, શું ન મેરી
અમુલ્ય માનવ દેહ મળ્યો, તે ક્યાં ગુમાવ્યો બોળી.
પ્રીતમ પ્રાણ મરું જાંખી કર રહેમ રસીલા થોડી
પર જી માત સમાન ગણું હું દુંડે જીવન દોરી
પતી સેવા કર પ્રેમે જાહને, માની મારું ચકોરી
નારી ગાય સમાન ગણી, પ્રીય પુન્ય લાગતી હોળી
નીચ વ્યભીચરે મતા જો, કંધકે વીણતી ચોળી
આશાવંતી હું અપજાને કાં નાખે તું રોળી
તારી પાપે ભલા ભલા બીખ માગે ઝાલી જોળી

પાછકથ—ગુધીયા—

૨૯

મારી રમણી રસીલી એ રાણીકા
આ કાનને રમ હવે રહેમથી આપશે.
વહાલા જાદુમ વાંસળી વગાડીને
ધેણડી આ જોખી બનાવી કાના ક્યાં જશે.
મનહર મેલી આમ અઠલી
બરે અભણેલી બની ગઈ શું ધેલી મારી.

૩૦

ડીયર ડોળી રસીલા હું કમાઈ હાથ
માથુકો ખાએ લુલ મણી જદલી આશકની યાવ
ખાઈ પીને કરીશું મહજો રસીલ જન
અમ ગઈ એક માથુકને જે આશકોની મહોકાણ
મળી લીજોસી તમદીરની પણ કુચી પુદાને હાથે છે
લહેજત કરશું મન માની પણ મોતતુ ચકકર માથે છે
જોટાળે કાદ ધણો વાળ્યો કાદયું સહી સાત્યનાથ
પણ આખર સહી એક ચર્ચા વહાલી રહેજે તું પાસ

ડોમર બૂલ હવે નહીં ખાશું તમ થાશે ના નીરાશ
પાડોથી પકવાનો ખાશે ધરના ખાશે છાસ
હીય હીય હુરે હુરે.

ફે.— શે—મા—બુ—

૩૧

ગજના મુણુવર દાતાર, ઉત્તારમે બાળકને
દેશે બદલો કીરતાર પ્રાણી પાળકને
તમ થયો સતર સંસાર તમારો થયો સતર સંસાર
હતો જનો આધાર હમારે તે નીકળ્યા ચંડાળ.
મારું પળમાં નથી બાળકો કાઢ તમારું પડો જાવ
જળમાં. મરૂં પળમાં

ફેન્દોમસ

૩૨

ચીન નીત નકટા નીચ નહારા, સંપ જોઈ ડરતા,
કુટીલો ફર મત્ય કરતા
કુસંપે પાંડવો લડીયા, કલેશથી ઠહિરવો મરીયા.
કુસંપથી પૃથુરાજે નીજ રાજ ચુમાવયું હાથથી.
જયચંદ તણા સંતાપથી
સમતી જ્ઞાતથી ભટ્ટી પીનાથી પુત્રીઓ લાતી
કુસંપથી લક્ષ્મી લુટાએ હીન્દ છોડી જતી.....ચીન.

જાહેર ખબર.

નીચે લખેલા ખેડના ઓચેશ કંપનીનો જ્યાં સુકા
હશે ત્યાંથી મલી શકશે.

પુની યજમાન. નીર્દય નીરો.

.....

હવે પછી બહાર પડશે

સુંદર-સવીતા અનંગ શત્રુ.

યુવાન મોહનજીવ ગોકળદાસ.

શ્રી કાલવિજય નાટક મંડળીના માલિક.

